

ЖАНРОВИ НАРОДНЕ КЊИЖЕВНОСТИ

У складу с договором предметних професорки:

- Студенти који нису у редовном року положили курс **Жанрови народне књижевности**, а полагали су и успели да **положе део курса код проф. Карановић**, полагаће преостали део курса код проф. др Јасмине Јокић (око питања и услова полагања требало би да се договоре директно с професорком).
- Студенти који нису излазили на испит, или нису ништа положили парцијално (као и они који желе да све поново полажу), могу да бирају код које ће од предметних професорки полагати.

ЖАНРОВИ НАРОДНЕ КЊИЖЕВНОСТИ – питања за студенте који одаберу полагање код проф. Пешикан-Љуштановић

1. Класификација народне књижевности (сврха, критеријуми, проблеми)
2. Основне одлике народне епике
3. Подела по дужини стиха – бугарштица, осмерачка епика, десетерачке песме
4. Подела народне епике по циклусима – критеријуми, проблеми
5. Подела народне епике по темама (Браунова класификација)
6. Композиција народне епске песме
7. Формула и формулативност
8. Анализа народне епске песме (песме са списка)
9. Основне одлике народне лирике
10. Подела народне лирике
11. Обредне и обичајне народне лирске песме (подела, одлике, анализа песме по избору)
12. Песме о раду и уз рад (одлике, анализа песме по избору)
13. Религиозне песме (подела, одлике, анализа песме по избору)
14. Љубавне песме (подела, одлике, анализа песме по избору)
15. Севдалинка (одлике, анализа песме по избору)
16. Бећарац (одлике, анализа песме по избору)
17. Породичне песме (одлике, анализа песме по избору)
18. Шаљиве песме (подела, одлике, анализа песме по избору)
19. Баладе и романсе као жанр усмене књижевности (подела, одлике, анализа песме по избору)
20. Подела и опште поетичке одлике народне прозе
21. Басна и прича о животињама као жанрови народне књижевности
22. Бајка као жанр народне књижевности
23. Новела као жанр народне књижевности
24. Легенда, скаска као жанрови народне књижевности
25. Шаљива прича / анегдота као жанр народне књижевности
26. Предање као жанр народне књижевности (подела, одлике, анализа текста по избору)
27. Краће народне умотворине
28. Анализа епске песме по избору
29. Анализа лирске песме по избору
30. Анализа романсе по избору

31. Анализа баладе по избору
32. Анализа бајке по избору
33. Анализа новеле по избору
34. Тумачење краћих народних умотворина

СПИСАК ПЕСАМА ЗА АНАЛИЗУ

СПИСАК ПЕСАМА ЗА АНАЛИЗУ

Баладе:

1. *Дјевојка и Шишманин*, Пантић, стр. 59.
Бележење
Могући историјски основ
Композиција песме
Лирско, епско и драмско у песми
2. *Хасанагиница*, СНП III, 81; Ђурић А, II, 43; Ђурић Б, 86; Делорко, 39; Пантић, стр. 199.
Одлике баладе на примеру песме *Хасанагиница*
Сажимање времена у песми *Хасанагиница*
Комуникација међу ликовима у *Хасанагиници* – одсуство дијалога (Пинторовић и сестра – ћутање и говор)
Лирско, епско и драмско у песми
Историјат бележења *Хасанагинице*
3. *Женидба Милића Барјактара*, СНП III, 78
Одлике баладе на примеру песме *Женидба Милића Барјактара*
Композиција песме *Женидба Милића Барјактара*
Појам *чудо* у песми *Женидба Милића Барјактара*
Исток и запад на почетку и на крају песме *Женидба Милића Барјактара*
Лирско, епско и драмско у песми
4. *Хајка Атлагића и Јован бећар*, СНП III, 19
Одлике романсе на примеру песме *Хајка Атлагића и Јован бећар*
Композиција песме *Хајка Атлагића и Јован бећар*
Елементи хумора у песми *Хајка Атлагића и Јован бећар*
Еротско и његова функција у песми *Хајка Атлагића и Јован бећар*

Епске песме:

1. *Зидање Скадра*, СНП II, 25 или 26; Ђурић А, I, 4; Ђурић Б, 3
Ликови у песми *Зидање Скадра*
Мотив жртве у песми *Зидање Скадра*
Понављање у песми *Зидање Скадра*
Алегорија и градација у песми *Зидање Скадра*
2. *Женидба краља Вукашина* (СНП II, 25)
Ликови у песми *Женидба краља Вукашина*
Контраст у песми *Женидба краља Вукашина*
Простор у песми *Женидба краља Вукашина*
Порекло Марка Краљевића у песми *Женидба краља Вукашина*

3. *Женидба Душанова*, СНП II, 28 или 29; Ђурић Б, 1
 Ликови у песми *Женидба Душанова*.
 Улога епизодних ликова (шићарције, механџија, „бијело латинче“, војвода Балачко.
 Шта се постиже њиховим конфронтирањем с Милошем Војиновићем?
 Хумор у песми *Женидба Душанова*.
 Улога прерушавања у песми *Женидба Душанова* (Ко се прерушава? Како? Зашто?
 Како одбацује маску?)
4. *Урош и Мрњавчевићи*, СНП II, 33 или 34; Ђурић А, I, 6; Ђурић Б, 5
 Време и простор збивања песме *Урош и Мрњавчевићи*
 Функција градације и контраста у песми *Урош и Мрњавчевићи*
 Ликови у песми *Урош и Мрњавчевићи*
 Судбина Марка Краљевића у песми *Урош и Мрњавчевићи*
5. *Бановић Страхиња*, СНП II, 43 или 44
 Ликови у песми *Бановић Страхиња*
 Функција епизоде у песми *Бановић Страхиња*
 Мајчина клетва у песми *Бановић Страхиња*
 Уводна и завршна формула у песми *Бановић Страхиња*
6. *Косовка девојка*, СНП II, 50 или 51; Ђурић А, I, 25; Ђурић Б, 23
 Функција ретроспекције у песми *Косовка девојка*
 Функција контраста у песми *Косовка девојка*
 Функција понављања у песми *Косовка девојка*
7. *Марко Краљевић и брат му Андријаш*, Ђурић А, I, 9; Пантић, стр. 44
 Бележење песме (Ко је забележио? Где? Када? Од кога?)
 Композиција песме *Марко Краљевић и брат му Андријаш*
 Алегорија у песми *Марко Краљевић и брат му Андријаш*
 Однос баладичног и епског у песми *Марко Краљевић и брат му Андријаш*
8. *Марко Краљевић и Муса кесеџија*, СНП II, 66
 Композиција песме *Марко Краљевић и Муса кесеџија*
 Елементи натприродног у ликовима у песми *Марко Краљевић и Муса кесеџија*
 Функција контраста у песми *Марко Краљевић и Муса кесеџија*
 Карактеризација Марковог лика у песми *Марко Краљевић и Муса кесеџија*
9. *Смрт Марка Краљевића*, СНП II, 73 или 74; Ђурић Б, 37
 Простор у песми *Смрт Марка Краљевића* (историјске асоцијације, елементи древних веровања и мита)
 Ко убија Марка? Зашто баш он?
 Марков лик у песми – људско и надљудско у њему
10. *Смрт деспота Вука* (Пантић 2002: 75)
 Бележење песме (Ко је забележио? Где? Када?)
 Композиција песме *Смрт деспота Вука*
 Однос према јунаштву у песми *Смрт деспота Вука*
 Судбина Бранковића у песми *Смрт деспота Вука*
 Елементи погребног ритуала у песми *Смрт деспота Вука*
11. *Смрт војводе Пријезде*, СНП II, 83 или 84; Ђурић А, I, 44; Ђурић Б, 38
 Између које две могућности бирају јунаци песме *Смрт војводе Пријезде*?
 Ко први бира? Је ли такав избор очекиван?
 Ко други бира? Је ли такав избор очекиван?
 Лик војводе Пријезде

- Лик Јелице госпође
Крај песме *Смрт војводе Пријезде* – победа или пораз?
12. *Дијоба Јакшића*, СНП II, 98)
Ко посматра/ саопштава збивање у песми *Дијоба Јакшића*?
Шта са становишта значења песме *Дијоба Јакшића* доноси увођење оваквог посматрача?
Шта браћа с лакоћом поделе у песми *Дијоба Јакшића*?
Око чега су се завадили Дмитар и Богдан Јакшићи?
Старешинство – чаша молитвена, шта ова два појма значе са становишта традиционалних односа и представе о свету?
Лик Анђелије у песми *Дијоба Јакшића*
13. *Вино тије Димитрије* (ЕР: бр. 210) – *Паде Арап под бијели Солин* (ЕР: бр. 110) – *Болани Дојчин* (СНП II: бр. 78)
Развијање мотива светитеља заштитника / умирућег јунака
14. *Старина Новак и кнез Богосав*, СНП III, 1
Композиција песме *Старина Новак и кнез Богосав*
Однос према хајдучији у песми *Старина Новак и кнез Богосав*
Улога ретроспекције у песми *Старина Новак и кнез Богосав*
15. *Стари Вујадин*, СНП III, 50; Ђурић А, II, 38; Ђурић Б, 81
Шта повезује почетак и крај песме *Стари Вујадин*?
Како разумете одећу хајдука у песми *Стари Вујадин*?
Шта се, поред помињања очију, понавља у песми *Стари Вујадин*? О чему ово понављање говори?
16. *Иво Сенковић и ага од Рибника*, СНП III, 56; Ђурић А, II, 9; Ђурић Б, 62
Први двобој као иницијација, увођење у јуначки статус у песми *Иво Сенковић и ага од Рибника*
Иво Сенковић пре и после двобоја с агом (рухо, оружје, коњ, статус)
Композиција песме *Иво Сенковић и ага од Рибника* (без препричавања, нпр. Песма почиње изазовом и немогућношћу да се изазов прихвати...)
17. *Ропство Јанковић Стојана*, СНП III, 25; Ђурић А, II, 22; Ђурић Б, 71
Композиција песме *Ропство Јанковић Стојана*
Мајка у винограду у песми *Ропство Јанковић Стојана*
Алегорија у песми *Ропство Јанковић Стојана*
Интернационални мотив у песми *Ропство Јанковић Стојана*
18. *Почетак буне против дахија*, СНП IV, 24; Ђурић А, II, 47; Ђурић Б, 90
Композиција песме *Почетак буне против дахија*
Митско у песми *Почетак буне против дахија*
Представа о историјском току у песми *Почетак буне против дахија*
Историјско у песми *Почетак буне против дахија*

НИПОШТО НЕ ТРЕБА КОРИСТИТИ ЧИТАНКЕ ИЛИ ШКОЛСКЕ ЛЕКТИРЕ КАО ИЗВОР ЗА ТЕКСТОВЕ, ВЕЋ ТРЕБА УЗЕТИ ВУКОВЕ ЗБИРКЕ (Друга књига Вукова постоји на пројекту Растко, на интернету у електронској верзији, док на следећим сајтовима постоје електронске верзије свих потребних збирки:

<http://www.monumentaserbica.com/epp/>

<http://www.erl.monumentaserbica.com/>)

БИБЛИОГРАФИЈА

Приступачне збирке у којима су публиковане епске и лирско-епске песме из обавезног испитног програма

1. Карацић, Вук Стефановић. *Српске народне пјесме. Књига друга, у којој су пјесме јуначке најстарије. Књига трећа, у којој су пјесме јуначке средњијех времена. Књига четврта, у којој су пјесме јуначке новијех времена о војевању за слободу.* Државно издање или неко од доцнијих издања (препоручује се издање београдске "Просвете").
Скраћеница: СНП II–IV.

2. Ђурић, Војислав (1958). *Антологија народних епских песама.* Српска књижевност у сто књига. Нови Сад – Београд. Скраћеница: Ђурић А I–II

3. Ђурић, Војислав (1964). *Антологија народних јуначких песама.* Београд. (Ђурић Б)

4. Пантић, Мирослав (1964). *Народне песме у записима 15–18. века,* Београд 1964.
Скраћеница: Пантић. Боље је издање из 2002.

Напомена: Римски бројеви означавају број књиге (том), а арапски, ако није другачије назначено, број песме.

Могу се користити и *Антологија народних епских песама* Снежане Самарције или *Епске народне песме* Љиљане Пешикан Љуштановић (Антологијска едиција Десет векова српске књижевности)

ТРЕБАЛО БИ КОРИСТИТИ СЛЕДЕЋЕ КЊИГЕ:

Маретић, Томо (1966). *Наша народна епика.* Напомене и поговор Владан Недић. Београд. (Поготово део који се тиче односа песма – историја.)

Фрагменте скрипти Марије Клеут (Доступни су на сајту са дигиталним издањима Филозофског факултета)

Клеут, Марија (2006). *Реликвије из старине. Огледи о српским народним песмама.* Нови Сад (бар један текст по избору).

Милошевић-Ђорђевић, Нада (2000). *Од бајке до изреке,* Београд. (Избор текстова).

Милошевић-Ђорђевић, Нада – Пешић, Радмила (1985). *Народна књижевност.* Београд (може и неко друго издање).